

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Schimbarea la față.

(*) Ziua de 16 Octomvrie poate fi serbată de kossuthiști ca ziua schimbării lor la față... În această zi s'a dat adică dovada, că din violenți 48-iști, ei s'au făcut cei mai blânzi 67-iști, că de dragul puterii au imitat și ei pe Tisza: au pus principiile în cuiu și s'au resemnat să voteze o transacție care întărește încă dualismul, să voteze *ridicarea cvotei*, ceace n'a îndrăznit să facă nici Tisza când era la apogeul atotputericiei sale; iar cât despre banca națională maghiară, este un regres: sub Széll cel puțin se formulase principiul că țara are drept să întemeieze acest institut financiar, acum nici nu se mai pomenește de el.

E sigur anume, că »marele guvern național« va reuși să înduplece »marele partid kossuthist« să voteze transacția așa cum a prezintat-o Wekerle. Sunt doi-trei »lei«, cari mai scutură coama, așa și pe dincolo, că asta nu merge, că proiectul lui Wekerle este o aservire a țării, — și amenință că ies din partid. Imensa majoritate se va supune însă și astfel politiceii panmaghiare i-s'au scos dinții veninoși. Operația, admirabil reușită, s'a făcut nu sub sila baionetelor »schwartzgelbilor«, nici de »mameluci« nerușinați ori »trădători« nemermici, ci de guvernul celui mai mare partid ce s'a înșghebat vre-odată în țară, de guvernul *coalitiei* partidelor ungurești.

Wekerle se poate felicita. Iar Viena e răsbunată.

Pentru a presiona Viena în chestia re-

formelor politico-bisericești, la 1894 Wekerle se înțelesese, pe sub mână, cu kossuthiștii ș'au dus împreună campania, așa că după prima sa demisie, curtea a fost silită să-l mai tolereze câteva timp prim-ministru, căci se pusese în picioare capitala întreagă și primul ministru căzut la Viena fusese primit demonstrativ... Era un șach la rege...

Regele poate fi însă acum deplin mulțumit: tot Wekerle d'atunci a scos dinții veninoși ai kossuthizmului, făcând din Kossuth un apărător al transacției 67-iste și din ceata »kurucz«-ilor o mașină de votare, încât Vienei o să-i fie mai mare dragul...

S'au tulburat ei nițel Mercuri în parlament, când Wekerle a depus proiectul transacției; unii au refuzat chiar să aplaude. Seara la club Apponyi i-a dăscălit însă nițel, iar știrile de azi dimineață spun că e pace și înțelegere în partid, vor merge toate strună.

Zece Tisza István să fi fost ș'o sută de Fejérváry, transacția mai strună nici atunci nu se votă.

E de înțeles dar, că la Viena în cercurile parlamentare se râde în pumni, că Beck vorbește de sus...

Când — dela 1867 încoaci — a fost mai sigură votarea transacției? Doar nu există nici măcar opoziție de porunceală, cu care precedentele guverne speriau Viena și reușiau să stoarcă vre-o concesie ori s'o înduplece a renunța la câte vre-o pretenție.

Indrăznească însă numai croații ori naționalitățile să combată urcarea cvotei și să pretindă banca națională maghiară, — o să-i învețe minte kossuthiștii: sboară pe fereastră!.. Pentru că unde a pus iscălitura Kossuth, acolo încetează orice nedumerire! Așa e bine cum zice Kossuth, că nu de geaba este el fiul »gubernatorului«, — și cum zice Apponyi, care vieța lui întreagă a luptat pentru »nație« și »știe el ce face«...

Admirabilă întorsătură pentru cei dela Viena.

Cât despre »concesii«, e așa cum am spus-o într'un articol precedent: *garanțiile constituționale* n'au să ne îngrijească. Asupra lor se potrivește gluma unui kossuthist care dupăce Andrassy cetise și depusese la biroul camerei așa zisele »garanții constituționale«, marile *concesii* (?), a zis malițios: »Nu atât Andrassy ăsta e slab, ci-slabe — concesionile!«...

Iți vine să și râzi: între »concesiuni« este înșirată și desființarea celor două articole de lege aduse sub Szapáry de ridicolă amintire... Dar când și intrucât acele articole de lege au periclitat — ideea? Doar p'atunci chiar Apponyi era pentru statificarea funcționarilor dela comitat... Acum e pentru cea mai largă autonomie comitatensă, dar și pentru reducerea cercului de competență a ministrilor și avizarea unor chestii la competența contenciosului, a curții administrative?! Prea bine! N'are să fie nici o supărare în țară.

Iată dar toată lumea împăcată.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Sherlock Holmes, »marele« detectiv.

(Premieră la Teatrul Național din București Luni, în Octomvrie v.)

De Horia Petra-Petrescu.

Scherlock Holmes, unde te duci, unde te învârtești. În vitrinele librăriilor volumele lui. În societate a doua vorbă se referă la el. Pe scena teatrului serii întregi de aventuri de ale »marelui« Scherlock Holmes. Te urmărește în tot locul. Puterea sugestiei te mână în teatru, îți aruncă câte un volum în mână, până cete înspăimânți noaptea auzind cel mai mic sgomot prin odaie și te rogi din baierile inimii: »Sherlock Holmes, vino în ajutorul meu!«

Cine e domnul Sherlock Holmes? E »marele« detectiv englez, care descopere firele cele mai tainice ale oricărei crime misterioase. E »marele« gentleman, care face sport din meseria aceasta, care salvează victimele nenorocite, care aduce nemeza asupra spiritelor răufăcătoare.

Ați auzit poate ceva despre »prințul Lahovary«, prințul pungașilor, care a uimit lumea prin șireteniile sale, prin eleganța cu care se furișă în oțelurile cele mai mari în Viena, Berlin, Paris și șterpelia zecile de mii. Pe Manolescu acesta și-a pus de gând să-l prindă Sherlock Holmes. Dacă nu pe prințul Lahovary, cu numele adevărat: Manolescu, cel puțin pe toți, cari comit crimele într'un mod mai dibaci, »mai superior«, mai elegant, cu un aier savant. S'a sfârșit și cu forma

rudimentară a săvârșirii unei crime! Numai oamenii lipsiți de gustucid într'un mod banal prăzile apucate. De ațfel Sherlock Holmes nici nu există aievea. E figura ideală a unui dedectiv, născocită de un scriitor englez modern, care și-a făcut averi cu tipul acesta. Pe scriitor îl chiamă Conau Doyle, iar seria nesfârșită de aventuri ale detectivului său iubit răsbate acum lumea întreagă.

Se putea să lipsească Sherlock Holmes din București? Nu, nu se putea.

Dar să vedeți de ce este vorba în piesa noastră. Cea de față este o prelucrare, după motivele din Conau Doyle, făcută de actorul și directorul teatrului »Berliner Theater« din Berlin. Mai există o serie nesfârșită de prelucrări. Aceasta e a treia pe care o văd. În Viena am fost de față la alte două, cu alte subiecte, dar cu acelaș erou principal. M'am dus acolo, ca și aici, ca să mi dau seamă de gustul publicului.

După cum am spus, Sherlock Holmes e regele detectivilor. Un măiestru pour sang în meseria sa. Are un prietin, căruia îi confiază toate tainele, ca să poată avea pe cineva, care să-i scrie aventurile. O crimă misterioasă îl frământă de câteva timp. Lordul Katogau a fost omorât de cineva, nu se știe însă nimic despre acest mizerabil. Detectivii de meserie, cei cari trăiesc din banii statului, își bat înzădar capul, sunt niște ignoranți de ultima specie.

Ca să vă faceți o idee despre iscusința lui Sherlock Holmes, ascultați combinațiile de mai la vale.

Detectivul Knox îl ia în bătaie de joc. Ce va

putea isprăvi Holmes în cazul de față, când lipsesc absolut toate indiciile crimei?

— »Ei bine, dragă Holmes«, îi zice Knox, cu malițiositate. »Dta vrei să citești din fiecare lucru câte o poveste întreagă. Bine, uite spre pildă ceasul meu. Povestește-mi tot ce știi despre el.«

Holmes (cercetează ceasul cu lupa): Ceasul a aparținut fratelui d-tale mai mare. Il moștenise dela tată-l d-tale.

Knox: Ai dreptate! Ai tras concluzia după inițialele H. K. de pe capac.

Holmes: Da, literile d-tale inițiale sunt: I. K. Ceasul e un ceas cu fus, după cum se fabricau ceasurile acum șazeci, șasepezece de ani. Trebuia să le tragi încă cu o cheie și deoarece lucrurile de valoare trec de obicei dela tată la fiul cel mai mare...

Knox: Ei bine, nu ți-a fost greu s'o spui. Mai departe!

Holmes: Era ștregar în vieță fratele d-tale și și-a păpat întreagă averea. Câte odată îi mergea iarăși mai bine, până ce s'a dat în sfârșit cu totul beției.

Knox: (sare în sus). E o mârșăvenie, Holmes. Te-ai interesat de mai nainte de nenorocitul meu frate și te faci că cetești toate astea din ceasul din mână! Nu-i cinstit lucru ce faci!

Holmes: Pe cuvântul meu, n'am știut de loc, că ai avut un frate. Privește, fi bun, capacul ăsta. E turtit înlăuntru, e plin de sgărieturi, fiindcă fratele d-tale purta într'același buzunar și alte obiecte tari, monede sau chei. Cine umblă astfel cu un ceas prețios, e ușuratec. La muntele de pietate se sgărie pe ceasurile amanetate câte un

Și să mai zică domnii kossuthiști că la Viena nu sunt meșteri mari! Acestora, și numai acestora, este a se mulțumi, că în călindarul »patriotic« s'a mai înscris o serbătoare »națională«: *schimbarea la față a kossuthiștilor*, schimbare, care însemnează începutul unei ere nouă în politica statului ungar și a monarhiei întregi.

Croații continuă a le da de lucru celor dela guvern. În ședința de ieri toți croații aleși (de coaliție) în diferitele comisiuni ale dietei, într-o epistolă colectivă demisionează. Demisia și-o motivează prin faptul că onorabila coaliție nici de data asta n'a respectat obiceiul devenit regulă în toate parlamentele: majoritatea să accepte pe candidații designați de minoritatea pe care a solicitat-o să-și numească reprezentanții, ci majoritatea a ales și pe Drohobeczky, odios clubului croat.

Demisia aceasta croații au scris o *croafeste*, cecece a îndemnat pe Justh și pe dieta să nu o accepte și s'o trimită la comisia de imunitate.

Potocsnyák, croatul pe care dieta îl condamnă să se roage de iertare, pentru că ar fi izualtat demnitatea parlamentului, tot ieri, a trimis o epistolă, în care spune că n'are să se roage de nici o iertare. Nici epistola asta, scrisă »în limbă străină«, n'a fost luată la cunoștință. Ei, și? Le pasă de asta croaților?!

Mandatul lui V. Lucaciu. Comisia permanentă, constituită în ședința de ieri, n'a verificat mandatul dlui V. Lucaciu, ci pe baza protestului făcut de »patrioți«, l-a trimis la comisia de verificare.

Practica religioasă.

De Ioan Slavici.

I.

(Urmare.)

Am citit și vor mai fi citit și alții în edițiunea de dimineață a unui ziar din București următoarea dare de seamă:

»In curtea acestui han locuim de a valma gospodari cum se cade alături cu amantele a o mulțime de indivizi, cu cântărețe ordnare de pe la berăriile și tavernele infecte, cum și de naționa-

număr în interiorul capacului. Aici vezi șapte numere de acestea, o dovadă, că fratelui d-tale îi mergea când rău când bine, căci altfel n'ar fi amanetat și n'ar fi scos dela amanet ceasul de atâtea ori.

Ei, și că bea, o deduc din miile de sgărieturi dinprejurul găurei cheii. Sgărieturi de astea găseai de obicei numai la ceasurile cu cheie ale beutorilor. De câte ori venea unul dinăștia turtă, acasă și căutau gaura cea mică cu cheia ceasului, de atâtea ori își sgăria ceasul în modul acesta.

Holmes întreg în miniatură! Combinații peste combinații. Ingeniositate prodigioasă. Un Jules Verne al detectivilor.

Se putea să nu dea de urmele omoritorului lui Katoqau? E Doctorul Mors, capul unei bande întinse de spărgători, de omoritori, de plastografi. Doctorul Mors e o capacitate în specialitatea sa. S'a travestit, a sosit la casa lordului Katoqau, a dat carta de vizită, în timp ce au alergat ai casei la ușă să-l primească, a intrat pe urloiu casei, în alcov, a dat o substanță inventată de curând de dânsul, paralicului lord de la omorât, a dispărut din nou în alcov, apoi pe perșul casei și n'a lăsat nici cea mai mică urmă.

Dar, dar Holmes îl are în ghiarele sale. Detectivii ceilalți vreau să nenorocească pe servitorii lordului, s'o prindă pe nevasta lui — dar Holmes le taie gustul de așa ceva.

Mors vrea să capete în cursele sale pe Lady Katoqau, să-i prindă testamentul, căci — aici e întreagă afacerea — Katoqau lăsase tinerei sale soții 12 milioane prin testament.

Și acum lupta pe viață pe moarte.

lități deosebite cu fel de fel de obiceiuri și moravuri.

Scandalul, de care e vorba, a luat naștere din cauza purtării unui individ cu oarecare femee cu moravuri ușoare în curtea caselor anumite. Individul în chestie, pretându-se la scene scârboase cu amanta sa în fața unei gospodine cinstitute, soția unui funcționar integru dela C. F. R., care are nenorocirea să locuiască sub același acoperământ cu cei doi.

Femeea plângându-se soțului ei, s'a născut un adevărat scandal, și un agent de poliție, amant al uneia dintre cântărețe, interveni cu autoritatea sa amenințând cu expulzarea pe funcționarul român.

Cam așa e prin hanurile de pe la orașe și agentul de poliție, care a intervenit »cu autoritatea sa«, aveă toată dreptatea: omul cum se cade n'are ce să caute într-o societate, a căreia armonie o strică.

Acolo la Fribourg e altfel: își caută fiecare de treburile sale, trăește fiecare cum vrea și umblă fiecare în drumul ce-și alege, și niciodată și nicăeri oamenii nu se împedică unul de altul.

Fribourgul e oraș de școli și de ateliere, și diminețile pe la opt, la prânz și seara pe la șase ulițele sunt pline de lume grăbită, care n'are vreme să se uite 'n dreapta ori în stânga și să-și dea seamă despre cecece fac alții. În timpul restului din ziua de muncă abia pe colo se ivește pe stradă câte un om, grăbit și acela, în cât n'ai cu cine să stai de vorbă, ca să te dumirești. »Da, Domnule« ori »nu, Domnule!« cu atât te alegi, dacă pui vre-o întrebare.

Duminecile oamenii sunt și mai zoriți. Unii se îndesuie prin numărăoasele biserici, alți ies cu cărucioarele pline de copii la plimbare pe nesfârșitele alee de prin împrejurimile orașului, iar alții țin întruniri, fac excursiuni ori pun la cale serbări, căci în ziua aceasta caută cu toții repaus nu trupesc, ci sufletesc. E a Domnului ziua și voia lui se împlinește, dacă omul se bucură de viață. Pe inserate e o veselie sburdalnică: studenți, muncitori, ori societăți cântă mai ici, mai colo în cor; excursioniștii se 'ntorc cu muzica 'n frunte; oameni chefulți dau chiote; se înalță în toate părțile rachete ori se aprind focuri bengale.

Cu cine să te mai oprești în drum!? Ai să te dumerești din propria ta intuițiune.

Am umblat dar prin oraș și prin împrejurimi, am fost pe la Berna, pe la Zürich, și pe la Geneva, am cutreerat văile și am străbătut prin păduri, am intrat prin grajduri și pretutindeni m'au pus în uimie trei lucruri: solidaritatea, buna rânduială și mai ales curățenia și anume aceasta mai

Actul I. Dr. Mors închiriasse odăile de vis-à-vis de Holmes. De aici îl împușcă cu o pușcă baston, care omoară la 300 de pași. Dar nu eră Holmes, ci un manechin, de stătea să juri că e Holmes. Vine în odaia detectivului să se convingă, că a murit. Holmes, fără revolver, îl împrumutase prietenului, care fugise la Paris cu Lady Katoqau, ca să se sustragă pericolului. Holmes sub masă, dr. Mors de bucurie, lasă revolverul pe masă și aleargă la păpușa — Holmes. Adevăratul Holmes se face stăpân pe revolver. — »Un pas și ești mort!« Scărșnire de dinți. »Mânile pe masă sau te împușc.« Momente penibile. Amândoi rivalii să dau pe față. Se admiră. »Ești genial, Holmes, recunosc!« »Ești și D-ta genial, dar te voi face imposibil!« »Nu o să reușești, mâne ești mort!« »Să vedem!« »Crezi, că Lady Katoqau e pe drum spre Paris? Te înșeli. E la mine acasă. Dacă nu mă lași să plec, am dat ordin să-i taie gâtul la orele 9.« »Mizerabile, aleargă, fugi! O vor omori! Să sosești la timp!« »Îți mulțămesc!« »Mi-ai scăpat de astădată, dar jur că te bag în pușcărie.« »Să vedem, stimabile!« A doua emoție.

Actul II. O serată la dr. Mors. Somitățile Londrei sunt oaspeții lui. Chiar și magistratul suprem. Lady Katoqau e în mâinile bandei. Holmes e ponegriț din partea lui Mors ca un bandit ordinar. Tinera văduvă crede. În tot momentul poate să vină Holmes. Intreagă banda îl urmărește. Conversație științifică, vorbe de spirit.

Profesorul Syton, bătrân venerabil, apare. Discuții aprinse. Într'un moment se dă pe față profesorul Lady-i Katoqau, e Sherlock Holmes deghisat. O conjură să-l urmeze, să părăsească pe

mult la țară decât prin orașe și nu pentru că se face, ci pentru că se păstrează. Pe o singură moșie din România sunt mai multe bălării decât în întreaga Elveție, și într'o singură curte de conac boieresc e mai mult gunoi decât în toate cotețele din Elveția.

Oamenii, cari trăiesc și sunt și crescuți în curățenia aceasta își țin curate și sufletele, și bună rânduială, pe care o găsesc în lucrurile ce i înconjoară, o păstrează și în faptele lor.

În partea de jos a orașului Fribourg, pe țărmul Sarinei, e îndesuială, multă sărăcie și mai ales mare spuză de copii, dar tot e mai curat decât la București, pe'nserate, în strada Academiei ori în strada Câmpineanu, căci în Elveția nici copiii n'aruncă nimic și nu fac gunoiu.

Călătoriam cu clasa III spre lacul Lemn. Un țăran și-a cumpărat la o stațiune o portocală, ca să-și stămpere setea. El a scos din buzunar o bucată de gazetă, a strâns în ea cojile și sămburii și n'a aruncat hârtia pe fereastra deschisă, ci a păstrat-o la dânsul, căci nu face el gunoi nici pe terasamentul căii ferate.

Omul acesta, care a crescut în biserică și-și petrece cea mai însemnată parte a vieții lui în biserică, a ajuns încetul cu încetul să ia întreaga lume a lui Dumnezeu drept o mare biserică, și în biserică păstrăm cu toții curățenia și buna cuviință.

Mai e apoi un alt lucru mare. În biserică stăm alături, ca oameni deopotrivă, mari și mici, bogați și săraci, stăpâni și slugi, fericiți și nenorociți, și, deprinși așa în biserică, așa rămânem pretutindeni. Am găsit la Berna, la Zürich și mai ales la Geneva hoteluri pompoase, restaurante, cafenele și berării luxoase, acestea însă pentru străini ce vin să și petreacă vieța în Elveția: în Fribourg și prin alte orașe mai mici nu se găsește un singur restaurant, o singură berărie ori o singură cafenea, în care poți să stai fără ca să ai, ca la biserică, alături cu tine ici un țăran, iar colo un muncitor cu palma groasă. Trebuie să păstreze această curățenie și buna cuviință când se află pretutindeni în bună societate.

Înțelegând-o aceasta, am înțeles și simțământul de dignitate al Elvețianului și mi-am dat seamă, cât de ușor e să îți buna rânduială într'o societate alcătuită de oameni, care, având simțământ de dignitate, își pun înșisi frâu, că li e rușine să facă cecece nu se cade. Tot mai erau însă multe, pe care nu puteam să le înțeleg, și de aceea mă bucuram de societatea inginerului, cu care puteam să stau de vorbă și în timpul mesii, și la cafea.

El nu prea eră însă pornit la vorbă. Luase în întreprindere o lucrare de edilitate, își așteptă fa-

Mors. De geaba, nu-i crede. Testamentul îl fură dintre fiori, unde-l ascunsese văduva, în urma unei explozii măiestrite.

Actul III. Pivnița casei părăsitate. Ziduri goale, semiobscur, ganguri întunecoase, pline de cutremur.

(Scenăria a fost foarte frumoasă în toate actele. Mult bun gust). Banda adunată vrea să arunce în canal pe Lady Katoqau. În locul ei o să dea pe o tovarășe de a sa Dr. Mors lui Holmes, căreia i-a dat o întâlnire aici, ca să primească în schimb testamentul. Plan infernal. Când se va duce înapoi Holmes, să cadă în canal, căci nu va vedea gaura deschisă de tovarășii lui Mors într'aceea.

Toți se ascund. Pe detectivii cărpaci i-a închis Mors după o ușă de fier. Apare Holmes, cu testamentul. Își întind mâna amândoi contrarii.

După ce i a dat testamentul, vede Holmes că nu e Lady Katoqau în persoană. Dușmanii se măsoară cu ochii. O să-și răsbune Holmes. Pleacă. Gangurile sunt pline de bandiți. Înainte de a plecă și-a aprins o țigară și pleacă fluerând. Moment groaznic. Se aude flueratul câțva timp. Dr. Mors și complicea își ascut urechile. Acum, acum cade în groapă și s'a sfârșit. O tăcere sguduitoare. Deodată flueratul nu se mai aude — bumm! — Holmes a căzut în abis. Tipete de bucurie. Tovarășii bat în palme. Au scăpat de Sherlock Holmes. Dar, dar tot nu e bine. Vor plecă mai bine pentru câțiva ani din Londra, pe continent.

Ce să facă însă cu Lady Katoqau? O vor arunca și pe ea în canal. O desfac din broboade,

milia și își expedia-se mobila și uneltele cu mică iuteală, iară timpul trecea fără folos. Lucră deocamdată cu două ajutoare la niște planuri. Dar dacă planurile vor fi gata mai înainte de a-i fi sosit uneltele? El își făcea mereu socoteala, cât ar fi plătit, dacă ar fi făcut expedițiunea cu mare iuteală, cât câștigă, dacă lucrurile îi sosesc la timp, și cât pierde, dacă ele îi sosesc cu o zi, două ori trei prea târziu, și mereu se plângea de neglijența administrațiunii, care după părerea lui nu avea alt rost decât să poarte grijă, ca el să nu piardă, ci să câștige.

Viua i-a fost dar bucuria și sinceră mulțumirea patriotică ziua a patra, când a primit avizul.

Sedeam la fereastră pe la cinci după amiază, când a venit cu două camioane, ca să-și încarce lucrurile și să le transporte la locuința ce și închiriasse. Erau, pe lângă mobilă, lăzi, coșuri și boccele, fel de fel de mărunțisuri, și oamenii dădeau zor să deșerteze vagonul și să le ducă toate la camioane pentru ca apoi să le încarce. Deodată însă ceasornicul dela biserica reformată, care se afla în apropiere, sună ora șase și argații dela camioane deshamară caii și pleacă cu ei la grajd, lăsând avu'ul inginerului parte încărcat, parte așezat pe jos prin apropierea camioanelor.

»Poftim plăcerile zilei de opt ceasuri!« — îmi zisei Inchipuindu-mi supărarea ce l va fi cuprins pe inginer.

(Va urma).

Vizita Marilor Duci la Sinaia.

Mercuri, 3/11 l. c. Astăzi la orele 8 a. m. A. S. I. Marele Duce și Marea Ducesă au pornit dela Castelul Peleş, pe jos, prin pădure, mergând până la stâna Regală și stâncă lui Franz-Joseph. La stâncă au stat ca un sfert de ceas, vizitând grajdurile. Apoi s'au reîntors pe drumul de pe marginea Peleşului, admirând îndelung poeticele cărări.

Marea Ducesă a cules un buchet mare de ferigă și toamne, de pe marginea apei.

În timpul acela A. S. I. Ducele Boris a făcut o lungă plimbare, în afară de Sinaia, cărări, însoțit de AA. LL. RR. Prințesa Maria și micile Prințese Elisabeta și Maria.

Reîntorși, au descins la Castelul Peleş de unde împreună cu Marii Duci M. S. Regele și M. S. Regina au plecat la Foișor, vechiul conac Prințiar, alături de care se află o mică și frumoasă grădină în mijlocul căreia se ridică o colibă originală, acoperită cu stuf, pe lângă care trece un riuțel, și pe el o mică moară, — întreg domeniul, fiind proprietatea A. S. R. micului Principe. Și

pentru că azi A. S. își serbă ziua aniversară, împlinind 14 ani, fiind pregătit pentru Augustele visite, le ieși într'u întimpinare, împreună cu profesorul său dl Moerlen.

Toți luară loc în grădină, lângă moară și A. S. micul Principe, le oferî țuică, struguri și o prăjitură pe care o prepară singur, chiar atunci. Visita fu plină de veselie. Apoi cu toții porniră la Castelul Peleş unde avu loc dejunul, intim, fără suite.

După dejun la orele 3 toți plecară, tot prin pădure, până la »Cuibul Prințesei« sălbatecul și pitorescul cuib suspendat în brazi. Acolo luară ceaiul. Apoi toți o luară înainte plimbându-se prin pădure până la orele 5 1/2.

A. S. I. Marea Ducesă împreună cu M. S. Regele, după ceai, au plecat cu automobilul pe drumul Pietroșiței, trecând pe frumosul pod de pe Valea Isvorului. Acela e de asemeni, una din cele mai frumoase căi, în împrejurimea Sinaiei.

Seara la orele 9 1/2 a avut loc a doua serată cu o reprezentație teatrală. Tot atât de strălucită ca și cea de ieri seara și aceasta, nu a făcut, decât să adauge un punct mai mult la toată splendoarea zilelor aceste.

S'a jucat două piese în câte un act, prima: »Folle Entreprinse« de Maurice Donnay; în rolul Marcellei, d na Elena Sipsom a dovedit tuturor un talent emerit. În André, dl Director al Teatrului Național, Al. Davilla, a secundat pe d na Sipsom cu eleganța-i netăgăduită.

A urmat apoi un monolog: »Solo de Flüte« spus în chip admirabil de dl Viconte dela Tour, ministrul Franței. Și apoi a doua piesă: »La Paix chez Soi« de M. G. Courteline. D ra Véra Véron în rolul Valeninei pentru a doua-ora (caci a jucat întâi aseară) a dat prilejul unei repetite laude din partea tuturor și în special din partea Marilor Duci cari au felicitat-o cu multă căldură.

A fost întruchiparea grației și a drăgălășeniei esquise. D-nul M. Plagino în rolul lui Trielle a fost de o vervă neîntrecută. Reprezentația cât se poate de reușită și animată a delectat mult pe înalții oaspeți.

La orele 12 și jum. seara a luat sfârșit.

Au luat parte foarte multe persoane, peste 150, între cari, afară de Augustii oaspeți, cu suitele lor, — întreaga Legație rusă, — d-na și dl Rengers ministrul Olandei, dl L. Krausse atașat la Legația germană, d-na și dl Knovolos ministrul american, d-na și dl Marquis Belloy, d-rele, d-na și dl general Bibescu, d-rele și d na Pia Véron, d-na Ella Baicoianu, d-na Mimi Racottă, d-na și dl M. C. Plagino, d-na Irina Blank, d-na și dl căpitan Romălo, d-na, d-ra și dl I. Boambă, dl

A. Culoglu, directorul Eforiei, d na și dl Jean Mitileneu, d-na și dl Take Ionescu, d-ra, d na și dl Iulius Seculici, d ra, d na și dl Scarlat Iarca, Procuror la Curtea de Compturi, d-na și dl Al. Magheru, d-na Zoe Sturdza, d-na și dl maior Berindei, d-na și dl maior Sănătescu, comandantul bat. 5 vânători împreună cu întreg corpul ofițeresc cu d-nele, dl G. Manolescu, primarul com. Sinaia, dl Luca Ionescu, prefect de Prahova, dl Monteforte, d-na și dl dr. Costinescu, dl Panaitescu d-na și dl Lahovary, etc., etc.

Joi, 4/17 l. c. Astăzi dimineața la orele 8 Marele Duce și Marea ducesă s'au plimbat prin pădure spre Poiana Tapului, apoi reîntorși au plecat cu automobile spre Izvor.

La 12 a avut dejunul, fără invitații străine, și la orele 1 s'a anunțat plecarea. Cortegiul s'a format în aceeași ordine ca la venire.

În dreptul corpului de gardă o companie de vânători au dat onorurile, apoi parcurgând Aleea Carmen Sylva au trecut pela Mănăstire în sunetul clopotelor salutați respectuos de superiorul s-tei mănăstiri și întreg soborul mănăstiresc.

Până la gară, publicul aflător pe străzi au făcut A. A. L. L. I. I. călduroase ovații. Fără strasnica pază polițienească publicul s'a putut apropia; Marele Duce și Marea Ducesă făcându-le în tot timpul afectuoase semne de rămas bun.

La gară au fost întimpinată de toate d-nele din elită, cari au oferit A. S. I. Marelui Ducese număroase buchete de flori.

Erau prezente toate autoritățile locale, dl G. Manolescu primarul, dl C. Rădulescu, Polițianu, dl Palade și Panaitescu inspectori polițieniști, dl Luca Ionescu prefect de Prahova. A. A. L. L. I. I. s'au întreținut foarte afabil cu toții luându-și rămas bun dela fiecare și mulțumind afectuos autorităților locale pentru frumoasa primire și liniștea de care s'a putut bucura în tot timpul vizitei A. S. aci. Pe peron, o gloată întregă aștepta. La ivirea A. A. L. L. I. I. lumea a izbucnit în urale prelungi. Muzica a intonat imnul rusesc, pe când o companie de vânători prezentau armele.

Marele Duce, Marea Ducesă împreună cu familiile regală și prințiară, A. S. I. Ducele Boris, au urcat în vagonul regal. Într'un tumult de urale trenul se puse în mișcare la orele 1 1/4, A. A. L. L. I. I. vădit emoționați și mișcați fluturau batisetele dela fereastră mulțumind publicului. M. M. L. L. Regele și Regina și familia Prințiară l-au însoțit până la Predeal. Acolo vagoanele regale s'au atașat trenului obișnuit, luând drum direct spre Paris.

ii iau valul de pe față. Biata femeie, o vor omori! Dar planul lor se schimbă. Apare »Roșcovanul«, un tovarăș smecher, urît, cu păr roșu, șchiop. Are el alt plan. Aduceți pistoalele încoace. Așa! Le pune pe masă. Și cuțitele, așa. Nu mai aveți nimic? Nimic! Se încred toți orbește. Roșcovanul a avut totdeauna planuri geniale. Ce va vrea să facă acum?

Tale legăturile dela mână și ia scălușul din gură frumoasei Lady. Toți sunt atenți.

Deodată: »Stați!, își dă masca jos, se ridică din poziția sgârcită: Roșcovanul era Holmes!

Cu două pistoale încărcate în mâni, cu celelalte în buzunar. Cei douăzeci de oameni stau palizi ca ceara. Un paș — și împușc de 12 ori! Holmes cunoscuse gangul. Aruncase o piatră grea făcându-și lumină cu mucusul de țigaretă. Dar ce va putea ajunge? Oamenii săi, detectivii vor fi măcelăriți de tovarășii bandeii, va sta el ceasuri întregi cu pistoalele țintă asupra bandeii?

Deodată o idee. Ii șoptește ceva Lady-i Katoqau. Aceasta se apropie de masă. Stinge deodată lampa. Intuneric. Răcnele, țipete. Zăbrelele celulei se izbesc cu putere. Holmes a închis întreagă tovarășia alui Mors în odaie.

Al câtelea moment de groază?

Actul IV (ultim). La Holmes acasă. Lady e sub scutul lui. Fericire ideală. Se bucură chiar și găzdoaia lui, tipul unei femei bătrâne, cinstită. Ii șilește pe Holmes să se roșească de multeori, făcând aluzii la o eventuală căsătorie. Dar — dar sosesc detectivii ceialalți. L-au scăpat! Au scăpat pe Mors din celulă! A evadat din temniță! Nou sbucium. Dar o să-l prindă! S'a

angajat un detectiv nou la asta. Cine-i? Tovarășii lui nu știu multe despre el, dar e deștept, minune mare. Bine. Holmes pleacă, pleacă cu Lady cu tot. Gata, totul gata de plecare. — Detectivul cel nou sosește. — Pe scenă dă ordine Holmes. — Sunt singuri: el și detectivul. — Din greșeală își uitase Holmes revolverul pe masă. — Un moment. — Când e cu spatele întors spre detectiv, acesta prinde cu o mișcare rezolută, revolverul. — Nu-l cunoașteți? — E dr. Mors! — Alt cutremur. — O să-l omoare! — A! un moment! — Mors ridică arma, țintește. — Pac! — Holmes cade la pământ. — L-a omorât. — Testamentul! — Mors aleargă la el, caută prin buzunare. — O luptă, o luptă nebună. — A! A! se rostogolesc amândoi. — Și. și după câteva secunde. — Dr. Mors e ferecat în lanțuri. Gloanțelă erau oarbe. Sosesc și ceialalți. Detectivii cu gura căscată. Ce a mai fost și asta?

Lady Katoqau cade în brațele lui Holmes. »Mi-ai scăpat vieța!« — »Merit eu atâta iubire din partea d-tale?« — »Da, o meriți.« — »Vrei să fi a mea?« — »Pentru vecii-vecilor.«

Tablou!

Asta e piesa teatrală, »comedia«, la care nu-ți vine să râzi nicidecum, asupra căreia atârna veșnic o sabie a lui Damocle, înfiorătoare.

Să ne întrebăm dacă e îndreptățit genul acesta? Lumea de azi a orașelor mari, e sătulă de poveștile limonadate. Ii trebuie nouă și nouă senzații, cari s'o smulgă din apatia, care a cuprins-o. Pare un bolnav, căruia trebuie să-i dea dușuri și să-i facă fricțiuni la cap. Hipercultura a început să-i descoarde toți nervii. Are trebuință de po-

vești înfiorătoare, precum se pierde copilul din clasele inferioare liceale în poveștile cu haiducii și cu indienii.

De aici curentul acesta, care prinde teren în timpul din urmă. Că este anormal curentul, reiese evident din cuprinsul schițat mai sus. Aici nu mai te întrebi după plăcerea estetică, aici te joci veșnic cu groaza. Parcă te duci în locandele cunoscută pe timpul revoluțiunii franceze, unde se adunau toate somitățile pungașilor din Franța de îți băgau frică în oase. Și precum eră la modă atunci să petreci și tu odată, conte sau contesă, în mijlocul acestor bipezi, tot astfel e la modă să faci experimentul acesta, de a lăsa să-ți-se suie părul măciucă în cap astăzi.

Până aici ne am fi înțeles.

Dar, că gustul acesta fistichiu nu e din domeniul esteticei, e iarăș clar.

În orașele mari sunt mai multe teatre. Unul din ele își face totdeauna o specialitate cu asfel de petreceri. Lumea aleargă ca nebună și aplaudă la nemurire. Seriiile se perândă la infinit.

Păcat că în București nu sunt mai multe teatre. Am fi văzut mai bucurosi piesa aceasta pe alt aș. Dar — dar e un singur teatru, o singură trupă românească în București.

Ar fi păcat să înlocuiască în stagiunea întregă piesa aceasta celelalte piese, cari își așteaptă lumina rampei.

Sherlock Holmes va face serie. Asta e sigur. Va fi bine pentru casa teatrului.

De n'ar fi în detrimentul publicului.

București, 2 Oct. v.

Boala M. Sale împăratului.

Ziarele de azi aduc știrea că starea M. Sale nu e așa de liniștitoare cum se credea după știrile de alaltăieri.

Telegramele sosite ieri după prânz sunt liniștitoare; dar cele de aseară inspiră griji.

Iată telegramele:

Schönbrunn, 17 Oct. M. Sa împăratul a petrecut noaptea destul de bine. Azi dimineață starea generală era mult mai bine. Febra, care se arătase ieri noaptea, în decursul nopții a fost în decreștere. Azi dimineață împăratul n'a avut febră și era în dispoziție mai bună.

Biuroul telegrafic cesaro-regesc dă următorul buletin:

Catarul e neschimbat. În decursul zilei de ieri s'a arătat din nou febra. De ieri după prânz însă M. Sa nu mai are febră. Noaptea a fost ceva mai liniștită pentru aceea starea subiectivă a M. Sale e ceva mai bună.

Medicul M. Sale dr. Kerzl, ieri înainte de prânz a spus fără perdea cătră un ziarist că starea M. Sale inspiră griji. Noaptea trecută a fost foarte rea. Abia și-a putut închide ochii din cauza tusei și dr. Kerzl a fost tot lângă M. Sa, ca să-i aline tusea.

Se vestește din Viena: Vizita principesei de Windischgrätz nepoata M. Sale împăratului și a ficei ei Gizela, la M. Sa s'a amânat fiindcă împăratul a renunțat la ori ce vizită din cauză că nu-i face bine vorba multă. La aceasta se poate atribui și faptul că alaltăieri arhiducesa Maria Valeria a stat așa de puțin la M. Sa.

Aseară târziu a sosit următoarea telegramă din Viena.

Înainte de prânz M. Sa n'a avut febră, dar după prânz boala s'a întors spre rău. Tot nutremântul de ieri a fost lapte prins și câteva bucățele de friptură. Tusea e uscată. Temperatura s'a urcat mult către seară. M. Sa se simte foarte slăbit.

Procesul țaranilor din Căvașd.

Am publicat în numărul nostru de ieri raportul corespondentului nostru asupra procesului celor opt țărani din Căvașd, din cari trei au fost condamnați. — Deja din raportul acesta iese la iveală că juzii au condamnat pe țărani noștri numai pe baza fasiunilor celor doi jandarmi și a unui ungur din Tinca, fasionări, cari din punct de vedere juridic nu se pot accepta de infalibile.

Trei țărani români au fost condamnați la ani și luni de temniță fiindcă *procurorul* a reușit să facă să creadă pe juzii, că valahii s'au răscolat contra jandarmilor.

Lăsăm aici să urmeze raportul mai amănunțit al corespondentului nostru:

Oradea-mare, 17 Octomvrie. Miercuri, v'am telegrafiat despre sentința tribunalului din Oradea-Mare. Trei țărani români din Căvașd au fost condamnați la închisoare: *Moise Coș* la 2 ani, *George Coș* la 8 luni și *Ioan Berte* la 3 luni.

În 1906 s'a pertractat întâia oară acest proces. Atunci nu s'au adus destui martori în favoarea acuzaților, cari au fost condamnați. Acum însă tot satul și mulți martori din satul vecin Tulca,

au mărturisit nevinovăția celor împicinăți. Tabla la care s'a apelat, a trimis napoi tribunalului procesul, ca să se pertracteze încă odată.

Luni, Marți și Miercuri s'a pertractat procesul. Sentința osânditoare s'a adus ieri, Miercuri, la unu după amiază.

Iată cum a fost alcătuit tribunalul:

Președinte: Millye Gyula.

Juzi: Dr. Móre Pál, dr. Rotár.

Procuror: subprocurorul Lázár Márton.

Apărători: Dr. Aurel Lazar, Dr. Radler Ödön.

Acuzați au fost opt țărani români din Căvașd, cercul electoral al Tinței, com. Bihorului. Iată numele acuzaților: *Moise Coș*, *George Coș*, *Ioan Berte*, *Ioan Lupaș*, *George Berte*, *Mihaiu Marcaș*, *Nicolae Herdean* și *Ioan Opre*. Acuzații principali sunt cei trei dintâi, dintre cari *Moise Coș* e acuzat, că nu numai că a atacat pe jandarmi, ci ar fi și ațâțat poporul la aceasta. Toți sunt țărani cinstiți, oameni pașnici și blajini. *Moise Coș* e un țaran fruntaș, avut, destul de inteligent. Mi a povestit, în pauze și înainte de ședințe, toată întâmplarea. Și ceilalți șapte acuzați și toți cei *treizeci și șase* de martori, din sat, cari au fost ascultați, au spus totul întocmai. De altfel veniseră vre o 50 de martori pentru a fasiona în favorul țaranilor, dar, pentru a scurtă pertractarea, nu au fost ascultați decât 36.

Procurorul Lázár Márton e un mare șovinist. Cu un cinism remaipomenit susținea acuza atât de nebazată. Apărătorii au fost istețul avocat român dr. A. Lazar și cunoscutul jurist din Oradea: dr. Radler. După ce a auzit apărarea, splendidă în argumentele nesecate, fasionarea mulțimei de martori, cari au mărturisit în favorul țaranilor, își părea imposibilă condamnarea. Ea a venit ca un trăsnet!...

Iată decursul ședințelor:

Ziua I și II, Luni și Marți. Cele două zile dintâi cuprind: ridicarea acuzei și ascultarea martorilor. Am amintit ce cuprinde acuza: că țărani ar fi voit să atace pe jandarmi. *Moise Coș* e acuzat că ar fi și ațâțat poporul. Fasionările le putem împărți în două categorii: fasionările contra acuzaților: a celor doi jandarmi și fasionările țaranilor din Căvașd și Tulca pentru acuzați.

Ce zic jandarmii? Natural că jandarmii caută să prezinte lucrurile în așa fel, ca și când țărani ar fi fost revoltați contra lor. Cu aceasta au reușit să acopere și mișelesc faptul, că *au împușcat pe un român*, inconștiu, beat, care nu le putea face nimic: pe țaranul *Marcaș*. Iată cum fasionază jandarmii: *Kiss Gusztáv*, de 26 de ani, romano-catolic, din Derecske, jandarm fasionază:

În ziua de 5 Mai, 1906, înaintea alegerii dela Tinca, am mers cu un grup de alegători kossuthiști, români din Tulca, cu 20—21 de trăsuri spre Tinca. Am fost advertizați, că românii naționaliști din Coașd ne așteaptă în sat, să ne bată, când vom trece spre Tinca. În Căvașd erau adunați mulți săteni, cari nu au lăsat să treacă trăsurile Tulcanilor.

S'a născut o învălmășală și bătaie. Un țaran *Ioan Marcaș* (cel beat! Nota coresp.) a venit spre mine și a prins cu mâna de armă. *Moise Coș* ațâță poporul strigând: »prindeți-l nu-l lăsați (aceasta se referă la *Marcaș*: să nu-l lase să facă rău jandarmilor. Nota coresp.!)» Pe *Marcaș* l-am împușcat. *Mi s'a părut* că și *George Coș* a fost acolo; cred că și el a prins de pușca mea. Tovarașul meu, jandarmul *Tót Sándor* a fost rănit de un glonț la cap.

Cred, că glonțul a venit din direcția casei lui *Moise Coș* și că a fost un glonț de revolver. Ne-am retras trecând peste o curte pe șosea, înspre Tinca.

În senzul acesta a fasionat și celalalt jandarm. E însă, din punct de vedere juridic, interesant, că martorii contra acuzaților se *contraziceau* ades. Peste tot se putea observa, că întreaga lor fasionare e ceva silit, multe puncte a fasionării erau, după cum au dovedit apărătorii, imposibile. Deși

apărătorii au arătat aceasta, tribunalul a primit jurământul martorilor contra acuzaților.

Mărturisirea lui Moise Coș. Cât de nedrepte, pline de invenții a fantaziei și a răutății, sunt fasionările jandarmilor, cu atât de clare, evident pline de adevăr, sunt mărturisirile țaranilor. *Toți au mărturisit la fel*, până în cele mai mici amănunte. Interesantă și plină de duioșie e mărturisirea acuzatului principal, *Moise Coș*.

Moise Coș, de 49 de ani, gr. or. are 3 copii, țaran, citește și scrie, nepedepsit încă mărturisește: Am priceput întru tot acuza, dar nu mă simt nici decât vinovat. Fasionările jandarmilor nu sunt adevărate; iată cum s'a întâmplat întregul caz: În ziua de 2 Mai, 1906, înainte de alegerea dietală dela Tinca, unde aveam de candidat național pe dr. Aurel Lazar, stam cu mai mulți alegători naționaliști pe drumul dinspre Tinca, în sat la noi.

Așteptăm trăsurile cu alegătorii naționaliști români din Tulca; știam ca vor veni, să mergem apoi împreună să votăm cu dr. Lazar. Tăgăduesc că eu a-și fi ațâțat poporul adunat ca să atace pe alegătorii români kossuthiști sau pe jandarmi. Tăgăduesc afară de aceasta, că m'ași fi atins de vr'un alegător s'au jandarm vrând a-i face vr'un rău. Și tăgăduesc și aceea, că aș fi prins cu mâna pușca unui dintre jandarmi. Am mers spre jandarmi, în mulțimea adunată, fiindcă am auzit că-i bai (năcaz) și *am voit să împac* pe oameni. Am mers de acasă, unde stam, cu alți oameni. Eram departe de locul unde a fost încărcarea între *Marcaș* și jandarmi. Când am văzut pe *Marcaș*, care era beat, am voit să-l *despart* de jandarmi. În învălmășeală mi-au rănit jandarmii degetul arătător dela o mână. *George Coș* și *Ioan Lupaș* nici nu au fost acolo.

Din toate fasionările rezultă: *Moise Coș* a voit să împace, *George Coș* a fost la câmp, *Ioan Berte* a fost în mulțime. Tot satul a fost de față; aceasta e adevărata situație. Numai *Marcaș*, cel omorât, a atacat pe jandarmi.

Ziua III, Miercuri, 16 Oct. În sală mai mulți români, membrii ai inteligenței, cari se interesează de mersul procesului țaranilor. Se discută eventualitățile. Toată lumea crede, că țărani vor fi achitați, ne fiind nici o dovadă că ar fi atacat și fiind atâtea dovezi, că au cercat chiar a evita o încercare cu jandarmii. Vorbesc ades cu acuzații cari speră a fi mântuiți; toți se jură, că nu sunt vinovați. Cu deosebit interes se așteaptă vorbirile de apărare. Atât dr. Radler, cât și distinsul avocat dr. Lazar apără cu multă pricepere, aducând o mulțime mare de dovezi: psihice, locale, reale, dovezi servite de mulțimea, care fasionază deopotrivă, etc.

Apărătorul dr. Radler, vorbește îndelungat, cu argumentare zdrobitoare, — un avocat, care convinge prin greutatea și mulțimea argumentelor. *George Coș* nu a fost acolo. L-au văzut doar atâtea mergând la câmp și sosind după terminarea scandalului. *Moise Coș* a venit numai când a auzit detunătura, despre care jandarmii zic că a venit din curtea lui. E imposibil să se fi tras un glonte de revolver din casa lui *Moise Coș*; era prea departe și putea nimeri mai curând un român din mulțime, decât un jandarm. Dovește intențiile bune ale lui *Moise Coș* și că ceilalți acuzați n'au luat parte la nici un atac contra jandarmilor. Vorbește liniștit, clar, cu minte.

Cere achitarea.

Vorbirea celuialalt apărător, dr. Aurel Lazar, e plină de vervă și totodată de putere convingătoare. Reasumează toate punctele, pe cari se sprijinește acuza, și constată, că, ea e lipsită de orice temei. Fasionările jandarmilor se contrazic în mai multe locuri. Cu atât mai evidentă însă e nevinovăția țaranilor. Dintr'un simplu incident cauzat de un om beat, nu trebuia să se facă așa un caz. Și jandarmii nu trebuiau să tragă, căci poporul nu a voit să-i atace. Ar fi și fost curios ca doi jandarmi, dintre cari unul rănit, să bată o mulțime de oameni, de care erau impresurați. Oamenii s'au purtat liniștit, în tot timpul alegerii

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maestrul de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

d-sale poporul român a dovedit cea mai frumoasă ordine. E un popor blând, blajin. Dimpotrivă jandarmii sunt de multe-ori, și aici, cauza vărsărilor de sânge.

Reflectează apoi, într-o vorbire energică, la spusele procurorului, care spune că inteligența română atâță poporul, că-l expune la vărsări de sânge, că-l înșală. Protestează contra acestor învinuiri pe cât de răutăcioase, pe atât de nedrepte. Noi, conducătorii neamului românesc de aici, nu suntem »agenții fără inimă« — »lekkellen lélek-kufárok« — cum ziceți d-voastră. Acuză însă pe procuror, că prin apucături de acestea, întemnind poporul nevinovat, vrea să-l înfrice și să-l înstrăineze, trecându-l prin suferinți, de conducătorii lui. Protestează, ca în justiție să se introducă ura de rasă. Cere achitarea.

Noi, românii din sală, am fi primit vorbirea cu aplauze, — dacă ar fi fost voe. Vorbirea energică și cuminte a tinărului avocat a făcut cea mai bună impresie.

Răspunde procurorul, dar se scuză numai. Nu poate răsturna dovezile aduse de dr. Lazar.

Juzii se retrag. La orele 1¼ după amiază ei aduc după o consfătuire de o oră și 20 minute osânda: Moise Coș, robie de 2 ani, pierderea drepturilor pe 4 ani, George Coș închisoare de 8 luni, pierderea drepturilor pe 3 ani, Ioan Berte închisoare de 3 luni. — Toți osândiți au apelat la Tablă.

Am plecat triști dela tribunal. Tăranii au stat ca pironiți... R.

Sfințirea bisericii din Pociovești.

Duminecă, în 30 Septembrie (13 Octombrie) a săvârșit Prea Sfințitul nostru Episcop diecezan, Ioan I. Papp, un înalt act de pietate. A sfințit biserica din Pociovești, zidită din avutul său, întru memoria bunilor săi părinți.

În anul 1869, diacul de pie memorie, tatăl Prea Sfințitului propusese sătenilor să zidească nouă biserică, oferind din partea sa 100 fl. Prea Sfințitul atunci cleric de cursul I, chemat de tatăl său, a ascultat sfatul bătrânilor. Diacul însă muri în același an și cu dânsul se îngropă pentru pocioveșteni și ideea zidirii bisericii. Ajungând Prea Sfințitul episcop, a ținut să realizeze ideea, întru pomenirea părinților săi și preamărirea lui D-zeu. Și cuvântul trup s'a făcut.

Vineri, în 28 Sept. (11 Oct.) a plecat, însoțit de protosințelul R. Ciorogariu, protopopii Procopie Givulescu, Mihail Lucaș, de protodiaconul dr. Iustin Suci și diaconul dr. Teodor Botiș. În Oradea-mare a fost întâmpinat la gară de arhimandritul vicar Vasile Mangra cu fruntașii din Oradea-mare, cari împreună au petrecut seara la ospitala masă a vicarului. Sâmbătă dimineața a plecat însoțit și de arhimandritul vicar V. Mangra, protopopii Toma Păcala, Nicolae Roxin și secr. mitropolitan Nicolae Zigre, va să zică cu o împunătoare suită.

La gara Rogoz, unde a intrat pe teritorul protopopiatului Beiuș, a fost întâmpinat de protopopul emerit Ilie Moga în fruntea preoțimeii și poporului din jur, iar în numele comitetului parohial din Beiuș, adv. dr. Gavriil Cosma, judele cerc. Poinar și adv. dr. Constantin Popoviciu, veniți din Beiuș spre întâmpinare.

La Șoim atinge trenul tractul Beliului. Aici face întâmpinarea protopopul Beliului Petru Serb, cu clerul din tractul Beliului și poporul adunat în număr mare. Din partea administrațiunii politice îl întâmpină pretorul Beiușului Tempelean.

În gara Beiușului, așteaptă toată preoțimea din jurul Beiușului cu imens popor, onorațorii, mic, mare, bărbați și femei dint oate clasele, aclamând frenetic pe prelatul sosit. Protopopul locului cu lacrimi în ochi salută de binevenire pe înaltul oaspe, care ține celor adunați o emoționantă cuvântare. Și apoi pleacă lumea pe un nesfârșit tren de trăsuri în oraș. Preasfințitul în calea cu patru cai a Prea Sfințitului Episcop gr. catolic dr. Dimitrie Radu.

Ajuns la podul dinaintea gimnaziului ni-se desfășură un frumos tablou. Tinerimea gimnazială, ca la 400 tineri, în frunte cu directorul și profesorii, formează lungul spalier, în a cărui aclamări frenetice trece trenul de trăsuri, care se oprește la casa avocatului dr. Gavriil Cosma, unde a descălecat înaltul oaspe.

După descălecarea conduce protopopul clerul din tractul Beiușului și Vașcăului. Prea Sfințitul profită de ocaziunea întrunirii preoțimeii din acele două tracte și le ține o instructivă pastorală, mângâindu-i pentru greutățile misiunii pastorale ce le îndură și îndemnându-i la perseveranță în calea apostoliei. Pe învățătorii confesionali ortodoxi îi conduce învățătorul Sala din Vașcău. Cuvinte de mângâiere și îmbărbătare la împlinirea grelelor datorințe le adresează și acestora, mai presus de toate în legătură strânsă cu maica biserica, susținătoare a școalelor confesionale li-o leagă de inimă.

La primirea dela gară și ovațiile dela gimnaziu s'a observat, că s'a spart ghița ce ne despărțea de greco-catolici pe vremea când umblase prin Beiuș I. P. Sa actualul mitropolit Ioan Mețianu și decedatul episcop Iosif Goldiș, când greco-catolicii ostentativ s'au reținut dela festivitățile primirii lor. E cu mult mai mare bucuria noastră de aceasta schimbare de lucruri decât să și mai ispitim cauzele recelilor de atunci, destul, că acum e bine. Directorul gimnaziului domnul Dumbravă s'a prezentat cu corpul profesoral complet; tot așa directorul școlii de fete gr. cat. domnul Ștefanică; protopopul Antal în fruntea credincioșilor gr. cat. ca comună bisericească, și domnul Gera, ca directorul bunurilor episcopicești gr. catolice. Toți vorbesc cuvinte calde românești la cari Preasfințitul răspunde cu toată căldura inimei emoționată de raporturile cordiale ce se încheiară la Beiuș. Îndeosebi îl înduioșează, fostul său profesor părintele protopop Antal, căruia îi adresează elogioase cuvinte pline de recunoștință și apoi îl îmbrățișează și sărută în frunte.

În șir vin apoi celelalte confesiuni, preotul rom. cat. și reformat și autoritățile. Mai pe urmă comitetul parohial gr. or. condus de președintele lui dr. G. Cosma. Preasfințitul salută în ei pe vechii cunoscuți și și pe fiii credincioși tradițiilor străbune de alipire către sfânta maică biserica.

De aici încolo se încep sunetul viu al bogatei mese servită de arta bucătăriei doamnei Cosma, neîntrecuta Martă îngrijitoare de iubirii ei oaspeți, căci în împărăția mesei dânsa e regină.

După masă Prea Sfințitul face vizitele iar arhimandritul Vasile Mangra, protosințelul Roman Ciorogariu și diaconii dr. I. Suci și dr. T. Botiș să duc la Pociovești să facă priveghiarea prescrisă de tipic.

Duminecă a plecat Preasfințitul cu mare suită, tot cu caleasa Prea Sfințitului Radu și însoțit de inteligența din Beiuș. În drum a intrat în biserică din Nemoești, unde a binecuvântat poporul și i-a ținut o instructivă cuvântare. De aici la Curățele, unde i-s'a făcut mare primire de întreg satul, mic și mare. Și aici a intrat în biserică, a binecuvântat poporul și i-a ținut cuvântare. Din Curățele a intra apoi în Pociovești, un mic sătuleț cu 40—50 numere de case. La marginea satului sub un arc triumfal, l-a întâmpinat poporul cu preotul locului în frunte și apoi a descălecat în casa părintească de unde a venit cu litia la biserică.

Biserica e zidită de piatră în mărime potrivită satului și împodopită cu un frumos iconostas și zugrăvire, cu toate odoarele nouă. În turn două clopote. Aranjamentul intern și clopotele încă sunt datorite de cătră Preasfințitul.

Sfințirea bisericii a săvârșit-o Preasfințitul asistat de arhimandritul V. Mangra, protosințelul R. Ciorogariu, protopopii: Elie Moga, Vasile Papp, Toma Păcala, Nicolae Roxin, Procopie Givulescu, Mihail Lucaș, administratorul ppopesc Moise Popoviciu; de preoții George Papp arhivar în Oradea-mare; Teodor Papp paroh în Pociovești, Ioan Papp Cresuia, Ilie Cioara Bonțești, George Roman Nemoești, Florian Goina Mizieș; Andrei Popa Criscior, Ioan Popa Moștur, Ilie Lucaș Șebiș; protodiaconul dr. I. Suci și dr. diaconul dr. T. Botiș. Afară de aceștia au mai fost de față și alții 20 preoți cari n'au servit în lipsa de loc în altar. Din Beiuș a fost de față Ghera administratorul domeniului gr. cat., directorul gimnaziului Dumbravă, rect. Bulcu, profesorii Ștefanică, Kéri, Fabian, Antal (tinerul), Dr. Pavel, Dr. Nescu, Epure; judele cercual, preoții celorlalte confesiuni, notarul public și aproape toată inteligența din Beiuș. Și poporul adunat în număr mare din întreaga împrejurime.

La liturgie a cântat corul din Beiuș sub conducerea candidatului de preot și prefect al alumneului diecezan Mihail Cosma. E vestitul cor mixt din Beiuș, care a petrecut și cele mai optimiste așteptări prin precisiunea cântărilor cu care a delectat pe cei pricepători la artă și a înălțat sufletele deschise ale credincioșilor, fascinați de frumuseța cântărilor.

Aici remarcăm cu plăcere, zelul dlui avocat dr. Ciordaș, care încă a cântat în cor, dând prin aceasta exemplu bun tinerimei. În decursul liturgiei a tuns Prea Sfințitul întru cetății pe clericul Nicolae Roxin și Ioan Cioara și a hirotonit întru preoție pe profesorul dr. Teodor Botiș. În cuvântarea Sa Prea Sfințitul emoționat de marele moment a desfășurat scena petrecută la sfintele Paști din anul 1869, pe locul unde s'a zidit biserica, când tatăl său a slevat ideea zidirii bisericii și apoi întru memoria bunilor săi părinți a închinat sfântul lăcaș Domnului spre mângâierea celor ce cercă pe Domnul spre mărirea lui D-zeu, cu glas înădușit de emoțiune și cu ochii scăldați în lacrimi. Protopopul Beiușului Vasile Papp a mulțumit apoi în numele credincioșilor generozitatea implorând răsplata cerească asupra Prea Sfințitului Episcop. După aceasta a ieșit la mormântul părinților afător în curtea bisericii, unde a ținut parastas pentru odihna sufletului lor.

Erau 2 ore d. a. când s'a terminat acest act de pietate. După aceasta s'a servit masa dată de Preasfințitul pentru 120 persoane și întreg satul a răsunit de veselie mare a zilei memorabile. La masă s'au ținut animate toasturi.

Seara în Beiuș a dat masă splendidă în onoarea Preasfințitului, domnul jude cercual Poenar, la care a participat suita Prea Sfințitului și căpeteniile civile și bisericești din Beiuș, cari petrecură împreună o plăcută seară, în ospitala casă a d-lui și doamnei Poenar, neobosita în atențiunile ei față de oaspeți.

Luni a fost ziua harnicilor beiușeni. Prea Sfințitul a servit aici asistat de dignitarii și protopopii sus înșirați. Și aici a cântat răspunsurile corul din Beiuș cu aceeași precizie. La începutul serviciului divin a tuns întru cetăț pe candidatul de preoție Ignatie Porge. În cuvântarea Sa Prea Sfințitul a vorbit despre pacea ce trebuie să stăpânească sufletele creștinești, despre raportul cordial în care trebuie să trăiască cu frații lor de un sânge dar de altă credință, căci zice Prea Sfințitul, toți suntem mlădițele aceluiaș trunchiu; în aceeași vreme împlinându-ne datorința de cetățeni, ca fii buni ai patriei. A apelat apoi la iubirea lor față de tinerimea studioasă, care departe de căminul părintesc petrece între dânsii, cerându-le ca să-i privească ca pe fii lor și prin scutirea ei de toate cele rele afară de școală, să stea într'ajutorul corpului profesoral care împlinește nobila misiune a creșterii tinerimii noastre. Și apoi să rămână tari în credința străbună. Cuvântarea a fost ascultată cu atențiune încordată de cetățenii din Beiuș, cari atâtea probe au dat despre iubirea lor de biserică și neam, două virtuți ce-i împodobește între români și de cari noi suntem mândri.

După serviciul divin a vizitat internatele. Mai întâiu cel greco-catolic, unde a fost primit de rectorul Bulcu, a vorbit Preasfințitul de credința episcopului Vulcan, care a întemeiat gimnaziul, de iubirea episcopului Pavel care a lărgit acest așezământ cultural și de speranțele pe cari le oferă generosul episcop actual Radu, îndemnând tinerimea la pietate față de memoria decedaților binefăcători și la iubire față de cel ce cu mâna plină se îngrijește de așezământ cultural. La școala de fete a mers cu directorul Ștefanică, fiind întâmpinat de dl Gera și directoara internatului, d-șoara Stolojan. Și aici a ținut vorbire fetițelor, îndemnându-le la tot ce este bine și frumos. De sine înțeles ambele internate sunt bine îngrijite.

De aici a trecut la internatul ortodox, întemeiat cu atâtea jertfe, cari însă dispar de înaintea foloaselor morale ce le aduce tinerimei noastre. În acest internat sunt plasați 60 tineri, dar e mai mare numărul acelor cari au rămas afară. Să nu uităm că tinerimea ortodoxă e în majoritate în gimnaziul din Beiuș. Părinții s'au convins tot mai mult despre roadele bune ale acestui tiner internat și sunt nemângâiați ceice n'au loc acolo. Mare păcat comit aceea, cari se retrag și dela micile contribuiri de până acum pentru acoperirea șeselor de zidire. Să sperăm însă, că cu

vremea toți se vor convinge despre binele cel revărsă acest internat și vor concurge cu mai mult zel nu numai la acoperirea sarcinilor din trecut, ci și la lărgirea lui, ce se impune imperativ. Ne-a căzut bine a vedea curățenia exemplară și ordine perfectă în internat. Preasfințitul a fost întâmpinat prin o caldă vorbire de către redactorul Fildan, la care Preasfințitul a răspuns cu obicinuita bunăvoință, dând sfaturi părintești tinerimei, veselă de onoarea ce i-s'a făcut prin înalta vizită.

La amiază și seara s'a peronat apoi inteligența din Beiuș la mesele bogate date de dr. Cosma în onoarea înaltului oaspe, înviorate de spiritul viu al dnei casei. Și precum e obiceiul la zile mari în Beiuș, în amurgul serii se făcu și lumină mare, anume din întâmplare arse o claie de paie la magina orașului, de lumină tot orașul.

Dar beiușenii nu se mulțumiră cu atâta, ci ne pomenirăm cu ei dimineața la orele 4 adunați la casa dlui Cosma în trăsuri, credincioșii noștri cetățeni cu intelectualii împreună, cari petrecuă pe Arhieru până la gară, unde iarăși altă surprindere: spalierele tinerimei din internatul ortodox cu rectorul și prefectul lor în frunte trenul plecă între urale frenetice ale bătrânilor și tinerilor, cari astfel știu da cinste episcopului lor.

Fie primit prinosul adus de Preasfințitul nostru episcop întru preamărirea lui Dumnezeu și lăudat numele acelora cari au concurs la praznicul atât de bogat în momente înălțătoare.

Din România.

Maiestatea Sa Regele a primit dela Alteța Sa Regală Principele Ferdinand al Bulgariei o scrisoare de mulțumire, drept răspuns la scrisoarea de felicitare ce l-a adresat Maiestatea Sa cu ocaziunea aniversării a douăzeci și a suturii pe tron. Agentul diplomatic al Bulgariei, Colonelul Hessapchieff, a avut onoarea a remite Maiestateii Sale această scrisoare.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 18 Octomvrie. n. 1907.

— **Știre personală.** Ieri a sosit în orașul nostru dl I. Borcea, conferențiar la universitatea din Iași care era în trecere spre patrie, venind dela Neapoli, unde a stat mai multe luni pentru interese școlare. D-sa a vizitat Seminarul nostru, despre a cărui întocmire și disciplină s'a exprimat în termenii cei mai elogioși. Cu tremul accelerat de seară dl Borcea a plecat mai departe, spre România.

— **Alegere.** În ziua de 6 Oct. s'a ținut în frunțașă comună Bel din Bihor alegerea de învățător. A fost ales, din 7 recurenți, bravul tinăr Ioan Șevici din Șiria, cu toate voturile afară de 5. Felicităm comuna pentru buna alegere.

— **Din Fenlac** primim o lungă corespondență în care se aduc nu mai puțin decât 30 capete acuzațiuni împotriva preotului Babescu.

Deoarece toate aceste lucruri sunt cunoscute și la Consistor, care a și ordonat o anchetă trimițând la fața locului pe dl protopop dr. T. Putici, sătenii amărâți și îngrijorați de soarta bisericii ne roagă să facem întrebare: de ce de 3 luni de zile, de când dl Putici ar fi trebuit să facă cercetare, nici până acum n'a venit să cerce-

teze și să asculte grămada de martori cari toți dovedesc temeinicia celor 30 puncte de acuzare. De mai întârzie mult domnul prota și nu se va pune capăt destrăbălării provocate de M. Babescu, o să ne pomenim că azi mâne casa de rugăciuni a poeziei *zidită alături de biserică gr. or.*, o să aibă mai mulți credincioși decât strămoșeasca noastră lege.

Din parte-ne atragem atențiunea Venerat. Consistor.

— **Biblioteca Academiei române.** Mișcarea bibliotecii Academiei române e următoarea: A) Cărți tipărite: 1. Cerute cu buletine 785 cetitorii cu 2186 volume. 2. Imprumutate acasă. 7 cetitori cu 32 vol. Total 792 cetitori cu 2218 volume.

Aflătoare în sala de lucru: cărți: 1810 volume; reviste române 6. B) Manuscripte și documente: manuscripte 30 cetitori cu 91 vol. Documente 13 cetitori cu 1568 volume. Cărți vechi românești 1506—18305 cet. cu 14 vol.

— **Luptă pentru insula Caprera.** Se vestește din Roma, că scandalul familiei Garibaldi nu mai are sfârșit. Adecă legea a declarat că insula Caprera, care era odinioară reședința și locul de odihnă al lui Garibaldi, e o posesiune a națiunii, dar văduva lui Garibaldi deși a fost provocată nu voeste să-și părăsească casa de pe insulă și a declarat că își va apăra drepturile din toate puterile.

— **Darul Londrei împăratului Wilhelm.** Se scrie din Londra, că consiliul din City a hotărât deja cu ce dar să surprindă pe împăratul Germaniei, cu ocazia apropiatei lui vizite în Londra. Șapte firme mari de bijuterii a făcut planuri dintre cari s'au ales o cutie mică din aur de 18 carate, care e bogat împodobită cu rubine, zafire, smaragde și diamante. La mijlocul capacului e emblema împăratului din diamante și smaragde. Lângă ea în dreapta și stânga poporul din Guildhall și Mansionhouse. Mai încolo sculptura, pictura, muzica și poezia în figuri alegorice și emblema Londrei. Deasupra micului cap de operă se pot ceti inițialele numelui împăratului și împărătesei.

— **Secetă mare în Australia.** Se vestește din Melbourne, că în urma mării secete situația devine din zi în zi mai serioasă. În statele Victoria și New-Soud-Wales, rezultatele secerișului abea face jumătate din produsele anului trecut, așa că pentru export rămâne numai o mică cantitate de cereale. Deoarece în multe ținuturi e lipsă de pășune, vitele se transportă cu trenul la pășune mai bună.

— **O nouă ispravă a moștenitorului de tron sârb.** Se vestește din Belgrad, că s'a iscat un afer neplăcut între moștenitorul de tron George și maiorul Dumici, comandantul gardei, care s'a terminat cu demisionarea comandantului. Iată ce scrie despre aceasta ziarul »Dnevi List«:

Moștenitorul de tron de multă vreme nu-l putea suferi pe comandantul. Când alaltăieri comandantul mergea la prânzul de curte, și trecu pe lângă trăsura moștenitorului de tron, dar nu l observă și așa nu-l salută. Moștenitorul oprî trăsura, se dădu jos și strigă către ofițer:

— De ce nu saluți?

Comandantul stete drept și ceru scuze, că în semiobscuritate nu l-a văzut pe moștenitorul de tron:

— Marș! Câine, nu lătră!

Comandantul făcu pe moștenitorul de tron atent pentru această purtare necuviincioasă, dar moștenitorul îl împinse de pept, se urcă în trăsura înjurând și mână mai departe.

Nu e deci surprinzătoare știrea, că poliția a descoperit o conspirație contra moștenitorului de tron.

În conspirație sunt ofițeri, cari au luat parte și la regicid.

— **Medicină sigură contra officei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul idică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de lag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra piștruiilor, petelor de ficat, coșuri, mitteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tónay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de viorele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drogheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Economie.

A XVII-a expoziție de vite a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului« se va aranja Duminecă, în 20 Octomvrie n. 1907 în comuna Săcădate.

Expoziția se va ține pe locul numit »Lunca« din sus.

La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele: Săcădate, Glâmbocă, Fofeldea, Hosman, Nucet, Cornățel, Bradu și Avrig.

Pentru vitele aduse afară de Săcădate se cer pașapoarte în regulă.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 18 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Oct. (100 klg.)	23.48—23.50
Secară pe Apr. 1908	22.74—22.76
Ovăs pe Oct.	15.50—15.52
Cucuruz pe Mai 1908	14.04—14.06

INCHEEREA la 4 ORE:

Grâu pe Octomb.	23.46—23.48
Secară pe Apr. 1908	22.68—22.70
Ovăs pe Oct.	15.8—15.60
Cucuruz pe Mai 1908	14.04—14.06

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 55—23 K. 95 fil.
Din comitatul Albei —	23 » 65—24 » 05 »
De Pesta — — — —	23 » 65—24 » 05 »
Bănățenesc — — — —	23 » 45—23 » 85 »
De Bacica — — — —	23 » 55—23 » 95 »
Săcară — — — —	21 » ——21 » 35 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 70—15 » 90 »
» de cvalitatea II —	15 » 50—15 » 70 »
Ovăs » » I —	— » — » — »
» » » II —	— » — » — »
Cucuruz vechiu	— » — » — »
» nou	14 » 10—14 » 25 »

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichiu.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

„Laboratoire Cosmétique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-

pul de brad Castilho. Alină tusa, în-

cetează asudările de

peste noapte, paten-

tează apetitul bolna-

vului, încetează scui-

parea de sânge. Preț

ul unei sticle 2 cor.

40 fil. In casuri de

tot grave și pilulele

„Guajacolin“ o

cutie 4 cor.

Pentru anemici,

femei în galbi-

nare, pe cari li

doare foarte mult

mijlocul spatelor,

cărora le slăbesc pu-

terile la un lucru

bagatel, pe cari con-

secvent li doare ca-

pul, stărilor cari doresc să se îngrășe și în-

tărească, cel mai bun medicament e „SYR

HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat

de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul tim-

brelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát.

Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu

efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă

Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drăg-

Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat

crezământ până acum, dar de când am comandat dela

Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în ce-

nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recom-

anda cu conștiința liniștită medicamentele D-

voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra

pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera,

preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestricăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-

moasă și rumenă să-ții delă-

turi piștrul, petele de ficat,

so întrebuințați

CREMA- 1 coroană.

ALIFIA- 1 cor. 60 f.

SAPUNUL 80 fileri.

PUDRA 1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de

stat) este o în-

venție epocală

pentru econo-

mie. Cine o în-

trebuințează

după îndrumă-

rile prescise:

porcul scapă

și de boala

cea mai pri-

mejdioasă și

că cele scrise

nu formează

reclamă, mă

indătoresc se

dau prețul

pentru fiecare

porc mort, da-

că întrebuin-

tând acest prav, porcul totuși o murit. — O

cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice

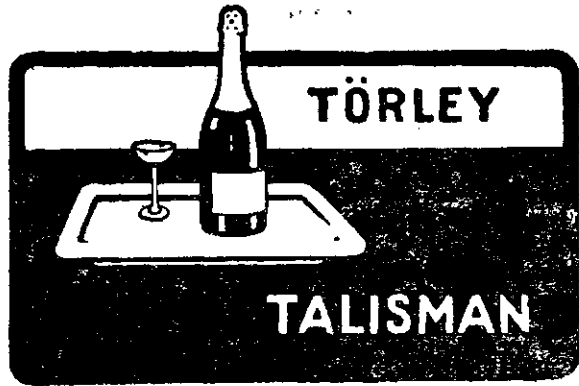
„Laboratoire cosmétique MATILDE“ (intemeiat

după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba fran-

ceză sau germană.

Holténberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și
fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se văpsește cât se poate
de frumos, haine de iarnă, blănării, haine
de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văp-
sesc într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și
se fac albe ca zăpada, fără chlor.

In casuri de doliu, se văpsește ime-
diat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât
se poata de repede și punctual pe postă
și în provincie.

Odăjdi bisericești, brodăriile se cu-
răță frumos și multă îngrijire.

5881/1907. tkv. sz.

Arverési hirdetmény-kivonat.

A bjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Grada Pavel és társainak Farkas
Dotyicza Kocsuba Gavrilláné ternovai lakos végre-
hajtást szenvedő elleni alább irt többrendbeli
tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében
az utóajánati árverést elrendelte, minek folytán
sz aradi kir. tvszék és a bjenői kir. jbiróság
területén fekvő és a ternovai 322 sz. tkvben
A+I. 1-7. sor (922-924), 1392, 1523, 2185,
2526, (2835, 2836) és 3274 hrzi sz. a foglalt
ingatlanoknak Farkas Dotyicza Kocsuba Gavrilláné
illető rősze 682 kor. kikiáltási árban

az 1907. évi október 29. napjának d. e.
10 órákor

Ternova községhezánál megtartandó nyilvános
árverésen következő feltételek alatt fog eladatni:

1. Ha az ingatlanoknak jelzett hányadéért 1892
kor. 11 fillérről magasabb összeg nem ígértetnék,
a jelzett hányad ezen összegért utóajánlatott tett
Forton Nyeza ternovai lakos által megvettnék
fog tekintetni.

2. Arverelni kívánók tartoznak az ingatlan becs-
árának 10%-át vagyis 68 kor. 20 fillért készpénz-
ben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333.
sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt

óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez
letenni, vagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges el-
helyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő rész-
letben, és pedig az első az árverés jogerőre emel-
kedésétől számított 15 nap, a másodikat ugyan-
azon naptól számított 30 nap, s a harmadikat
ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden
egyos vételári részlet után az árverés napjától
számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű
letési kérvény kapcsában az 1881. évi decz. 6-án
39425. I. M. sz. a kelt rendeletben előirt módon
a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénz-
tárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámít-
tatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos
órák alatt ezen kir. jbiróság tkvi hatóságánál,
továbbá Ternova, Kurtakér és Világos községek
előljáróságainál megtekinthetők.

Borosjenő, 1907 szept. 16-án, kir. jbiróság mint
tkvi hatóság.

Székely s. k.,
kir. abíró.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de gră- dinărit din țară.

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000
bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși
cu coroană, 200,000 bucăți trandafiri nobili,
100,000 bucăți arbori de lux și cireși de
lux se pot căpăta cu un preț fabulos de
ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit
gratuit și porto franco — firma

Váradvelencei műkertészeti és rózsatelep
Nagyváradon.

Iun. Hepp Gyula

— LIPPA. —

Recomandă asortimentul lui de diferite
pieluri, anume opinci recunoscute
de locuitorii români din ținuturi veche.

— FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860. —

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe
lângă prețurile cele mai moderate.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

— noi aranjamente —

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din isvorul de acid-carbonic din băile
Buziás, pentru prepararea apei gazoasă (soda)
pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai
fără spor. ● Serviciu de încredere,
conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buziás

in sticle de 1 și de 1/2 litre.

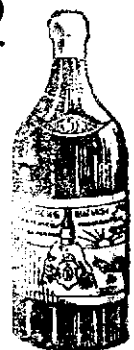
Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și besică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési teiöpe Buziásfürdőn“.

Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef. interurb. 18.

ȘCOALA DE POMI ȘI TRANDAFIRI a lui

Szabó István

UJ-SZEGED, Főfasor nr. 35.

Recomandă cam 140,000 bucăți de 1, 2, 3 și 4 ani, altoi inabilitați de meri, peri, gutui, naspolya, cireși, vișini, caiși și perseci, așa mai departe pruni și ringloți, în eșemplare frumoasă și drepte, cu rădăcină sănătoasă.

— Pomii se pot comanda în tulpini mici, semi-mici și înalți. —

Prețul: 100 bucăți 40—60 cor. eșemplare înalte pentru alu 100 bucăți 70—80 cor.

Trandafiri înalți, din pământ liber, diferite soiuri, 80—200 fil. Tufe de trandafiri nobilitați din rădăcină, din pământ liber eșemplare frumoase, tari de soiurile cele mai bune bucata: 40—50 fil. — Trandafiri cari se urcă „Crimson Rambler“, în lungime 1—2 metri prețul unui eșemplar 40—60 fil. — Teiu cu frunze mari, eșemplare tari bucata 2 cor. — Pomșori selbatici 500,000 bucăți, cei mai mulți transplantați, se pot comanda meri, peri, Pronus Mirabolan, Pronus Mahalék, perseci de toamnă și galbeni, 1000 de bucăți 10—30 cor.

Mare asortiment de salerămii rotunzi și piramidați. Thuja Compacta și Piramidalis depozit mare în preț ieftin.

Vă rugăm să cereți catalog de nume și prețuri îl trimitem gratuit.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din Radnai-ut 22 (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpata

TIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovine în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și eșecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

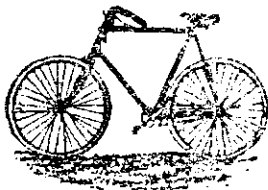
NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-tér (palatul dr. Goldschmiedt)

Au **biciclete** cele mai bine sosite fabricate.

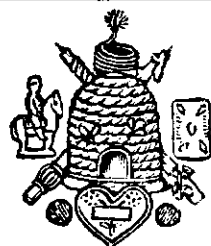
Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. În atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de brânșă aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, utensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihor și Sălăgy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară
NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiunile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucata 4-80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor. secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserică. Klgr. 96 fil. — Recomand luminiile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o eșecut prompt, pachetare nu se compută și dela 5 Klgr. în sus expediția e liberă.

Unde și la mare gustare lumina. Așa și la mare gustare lumina.

AU SOSIT

cele mai frumoase și mai moderne

noutăți de toamnă

în stofe, precum și flanele și bar-
cheturi de spălat

modelele cele mai noi și asortiment bogat, cari se găsesc numai la mine cu prețurile cele mai favorabile.

Pânză și șifon

asemenea în calitatea cea mai bună. O cumpăratură de probă poate convinge pe ori și cine, că numai la mine se poate târgui bine și ieftin.

Solicita părtinirea binevoitoare:

George Jancovici

ARAD, stada Forray nr. 2.

(casa Lukácsy).

Premiat la toate expozițiile la cari a luat parte ca exponent.

Victor Hess Sibiu

Prima fabrică transilvăneană de bascule cu poduri (cumpene)

INTEMEIAT LA 1896.

INTEMEIAT LA 1896

Ofer articole de classa primă:

Basculă cu pod de cântărit vite și cară încărcate poveri.
Basculă pentru vite cu grilaj de fer și întreg tot din fer.
Cântar de magazin și balanțe decimale construcția cea mai solidă pentru trebuințe economice pentru orașe, comune în toate mărimile și eșecutările.

Garanție se dă pentru fiecare cântar.
Reparaturi și schimbări, amăsurați specialității, se execută grabnic.

Referințe dela firme și autorități primul rang, stau la dispoziții.

Liste de prețuri gratuit.

